Dyslexieprotocol

De Passie Utrecht

Colofon

Vastgesteld door: MT op 1 oktober 2024
Informatief naar de MR op 30 september 2024

Inhoud

Voorwoord 4
1. Inleiding 5
2. Dyslexie op de Passie 6
2.1 Signalering van spelling- en leeszwakke leerlingen in de brugklas 6
2.2 Signalering van dyslexie in hogere klassen en bij zij-instromers in hogere klassen 6
2.3 Compenseren: Ondersteuning, hulpmiddelen en maatregelen 7
Dyslexiecoördinatoren 7
Extra tijd bij toetsen 7
Verklanking van toetsen 7
Verklanking van boeken 7
ICT ondersteuning 7
Lay-out bij toetsen 8
Spellingbeoordeling aangepast (zie bijlage A) 8
Herkansing bij een 4 of lager 8
Boekenlijst 8
Werkstukken en praktische opdrachten 8
2.4 Dispenseren 8
2.5 Contact met school 9
3. Dyslexie in de klas 9
4. Dyslexie en juridische verantwoording 10
4.1 Examens en PTA 10
Plaats van afname 10
Duur van afname 10
Hulpmiddelen 10
Bronnen 11
Tips 11
Bijlage A 12
Bijlage B 14

Voorwoord

Passend onderwijs is het bieden van gelijke kansen op een gezonde ontwikkeling van een leerling. De Passie Utrecht heeft ondersteuning van een leerling hoog in het vaandel staan en we leggen dat ook vast in de vorm van protocollen, zoals ook in dit dyslexieprotocol.

Ontwikkelingen op het gebied van dyslexie staan niet stil. Daarom wordt dit protocol periodiek geactualiseerd. Dit dyslexieprotocol is opgesteld naar analogie van de aanbevelingen van Dyslexie Centraal (www.dyslexiecentraal.nl) en de wet- en regelgeving omtrent het eindexamen (www.examenblad.nl).

Dit protocol beschrijft hoe leerlingen met (een vermoeden van) dyslexie worden begeleid en ondersteund op onze school.

Dyslexie:

Sinds september 2021 wordt in Nederland de definitie van dyslexie gehanteerd uit de **Brede Vakinhoudelijke Richtlijn Dyslexie:**

> "Dyslexie is een lees- en/of spellingprobleem dat ernstig en hardnekkig is en dat gedifferentieerd dient te worden van laaggeletterdheid als gevolg van een gebrekkig onderwijsaanbod en als gevolg van een bredere omgevings-, neurologische, sensorische en/of gedragsproblematiek."

1. Inleiding

Dyslexie valt onder de noemer specifieke leerstoornis. Voor de leerlingen met dyslexie mogen en moet er ondersteuning zijn die passend is bij de ondersteuningsbehoefte. Binnen het samenwerkingsverband Sterk VO is afgesproken dat dyslexieondersteuning hoort bij de basisondersteuning die de school biedt.

In dit document beschrijven wij hoe de Passie de basisondersteuning op het gebied van dyslexie heeft ingericht. De Passie heeft als uitgangspunt dat begeleiding gericht is op de zelfredzaamheid en eigenaarschap van de leerling.

We willen de leerling niet afhankelijk maken van extra hulp, maar juist ondersteunen en handreikingen geven bij concrete problemen. De Passie hanteert de (landelijke) regel dat alleen dyslexieverklaringen die zijn afgegeven en ondertekend door een Orthopedagoog Generalist of GZ-psycholoog worden geaccepteerd.

School wil samen met leerling en ouders samen optrekken om de belemmeringen die optreden door dyslexie zo gering mogelijk te maken en te zoeken naar passende oplossingen binnen de bekende en actuele wet- en regelgeving en de mogelijkheden van de school.

2. Dyslexie op de Passie

In 2004 bracht het ministerie van OCW het landelijk Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs uit. Het doel van het protocol was om scholen ‘een werkwijze aan te bieden om te komen tot een op het schooltype afgestemde en effectieve begeleiding van leerlingen met dyslexie in het voortgezet onderwijs’.
Sinds 2007 wordt dit protocol geïmplementeerd bij ons op school.
In 2021 is alle informatie weer vernieuwd en aangevuld in de ‘Brede vakinhoudelijke richtlijn dyslexie’. De resultaten zijn te vinden op https://tinyurl.com/Richtlijn-dyslexie . Daar is informatie te vinden voor ouders en scholen, voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs.

2.1 Signalering van spelling- en leeszwakke leerlingen in de brugklas

Soms is dyslexie bij leerlingen nog niet vastgesteld in het basisonderwijs. Sommige leerlingen hebben hun leerprobleem goed kunnen compenseren. Dankzij hun intelligentie en doorzettingsvermogen hebben ze het basisonderwijs doorlopen met tips of methoden die ze zichzelf hebben aangeleerd. In het voortgezet onderwijs lopen ze dan alsnog vast.

Om in het voortgezet onderwijs deze leerlingen alsnog te signaleren, toetsen we leerlingen op spelling en lezen, bij de start van de brugklas. Als leerlingen horen bij de zwakste 10% van hun niveau, geeft dit aan dat zij een lees- en/of spellingsachterstand hebben. Daarom bieden wij hen remediëring (bijles) aan voor lezen (Nieuwsbegrip) óf spelling (NUMO). Deze remediering neemt 1 lesuur extra per week. Deze remediering duurt maximaal 20 lesuren.

Aan het einde van het bijles traject worden leerlingen opnieuw getoetst. Leerlingen die hun achterstand inlopen gedurende het traject, zijn hiermee goed geholpen; hun vaardigheden zijn op peil. Als leerlingen hun achterstand niet inlopen met behulp van extra begeleiding kan sprake zijn van een leerstoornis, zoals dyslexie. Het is goed om te bedenken dat problemen met lezen en spelling ook andere oorzaken kunnen hebben, zoals problemen met aandacht en concentratie.

Als de resultaten van het eerste schooljaar, inclusief de resultaten op de leestoetsen en spellingtoetsen, aanleiding geven om te denken dat er sprake zou kunnen zijn van dyslexie, wordt het dossier van de leerling bestudeerd. Hierbij worden ook de gegevens van de basisschool gebruikt. Als de hardnekkigheid van het lees-of spellingprobleem lijkt aangetoond, gaat school in overleg met ouders over de volgende stappen (mogelijk een dyslexieonderzoek).

Als er sprake blijkt te zijn van dyslexie en een dyslexieverklaring wordt uitgegeven, kunnen leerlingen de dyslexieverklaring inleveren bij het zorgteam. Daarna mogen ze gebruik maken van de ondersteuningsmogelijkheden die staan beschreven in dit dyslexieprotocol.

2.2 Signalering van dyslexie in hogere klassen en bij zij-instromers in hogere klassen

Ook in hogere klassen is het mogelijk dat ouders, leerlingen en/of docenten signalen van dyslexie ontdekken. In dat geval zal de mentor een gesprek met een dyslexiecoördinator aanvragen voor deze leerling. In het gesprek met de leerling worden de problemen geïnventariseerd. Indien nodig worden enkele korte lees- en spellingtoetsen afgenomen. Als de resultaten op de leestoetsen en spellingstoetsen aanleiding geven om te denken dat er sprake zou kunnen zijn van dyslexie, wordt het dossier van de leerling bestudeerd. Als de hardnekkigheid van het lees-of spellingprobleem lijkt aangetoond, gaat school in overleg met ouders over de volgende stappen (mogelijk een dyslexieonderzoek).

Als er dyslexie wordt vastgesteld, kan de leerling na het inleveren van de dyslexieverklaring en overleg met de dyslexiecoördinator gebruik maken van de beschikbare faciliteiten van het dyslexieprotocol.

2.3 Compenseren: Ondersteuning, hulpmiddelen en maatregelen

Bij compenseren worden de gevolgen van de problematiek beperkt door maatregelen en/of hulpmiddelen. Op de dyslexieverklaring van de leerling staat beschreven welke hulpmiddelen en maatregelen helpend kunnen zijn. Deze paragraaf beschrijft welke hulpmiddelen en maatregelen er op de Passie worden geboden.
School wil leerlingen met dyslexie hen ideeën en handreikingen doen over hoe ze het beste kunnen omgaan met hun dyslexie.

Dit doen wij op de volgende manieren:

Dyslexiecoördinatoren: Leerlingen kunnen met hun hulpvraag m.b.t. dyslexie terecht bij de dyslexiecoördinator. Daarin kunnen ze samen nadenken over wat passend is voor elke individuele leerling. Immers, dyslexie is bij elke leerling anders en wordt ook anders ervaren. Aan het begin van elk schooljaar worden alle leerlingen met dyslexie uitgenodigd door de dyslexiecoördinator. Daarnaast kunnen leerlingen gedurende het jaar een gesprek aanvragen. Bijvoorbeeld, als de leerling altijd bij een bepaald vak problemen ervaart, kan de leerling contact opnemen met de dyslexiecoördinator. Dan zal naar een passende oplossing worden gezocht die recht doet aan de leerling, maar ook in lijn is met de regels, kerndoelen en eindtermen, zoals vastgelegd in het Inrichtingsbesluit Voortgezet Onderwijs (www.wetten.overheid.nl).
Sommige leerlingen hebben faalangst ontwikkeld door dyslexie en de omstandigheden hieromheen. Als hier sprake van is, kan de mentor of dyslexiecoördinator, uiteraard in overleg met de ouders, de leerling aanmelden voor een intakegesprek voor een faalangsttraining.

Extra tijd bij toetsen: Het is voor leerlingen met dyslexie belangrijk dat het rustig is tijdens het maken van een toets, omdat het lezen veel vraagt van de aandacht capaciteit. Leerlingen krijgen voor een examen van 2 klokuren, meestal 30 minuten verlenging (25% extra tijd). Bij toetsen krijgen de leerlingen met dyslexie ook extra tijd. Zie hiervoor het toetsprotocol.

We stellen dat de leerling de complete toets inclusief verlengde tijd aaneengesloten en ongestoord moet kunnen maken.

Verklanking van toetsen: De Passie maakt gebruik van het voorleesprogramma ALINEA, meer informatie vindt u hier: https://tinyurl.com/ALINEA-voorleessoftware. Van deze software kun je gebruik maken bij toetsen. Daarmee kunnen leerlingen zich concentreren op de inhoud van de toets, in plaats van het lezen, wat soms veel tijd kost.

Verklanking van boeken: Leerlingen met dyslexie kunnen een luisterversie van schoolboeken aanvragen bij de dyslexiecoördinator. Dit werkt het gemakkelijks via de LEX app. Daarnaast zijn veel methodes online te vinden via de ELO.

ICT ondersteuning: Leerlingen met dyslexie mogen gebruik maken een laptop met spellingscontrole na overleg met de dyslexiecoördinator. We willen leerlingen en hun ouders informeren over ICT-hulpmiddelen en ze de weg wijzen naar een langdurige oplossing, waarmee ze handvatten hebben om het werk richting eindexamen en diploma goed te kunnen afronden, en daarmee ook vaardig zijn om een vervolgstudie aan te kunnen.

Lay-out bij toetsen: Leerlingen met dyslexie hebben baat bij een duidelijke lay-out door een vergroot lettertype, voldoende regelafstand en genoeg wit op de bladzijden. Daarin volgen we de regels van het Centraal Schriftelijk Eindexamen:

- Alle toetsen standaard in lettertype Arial 12
- Voldoende wit op de bladzijden (tussen alinea's een witregel).
- Een regelafstand van 1,5.
- Duidelijke lay-out: bijv. opdracht en in te vullen oefening op dezelfde pagina.
- Toetsen aangeleverd door externen (e.g. IST) worden niet aangepast.
- Bij toetsen waarin veel gebruik gemaakt wordt van gekopieerde bronnen worden de bronnen vergroot aangeboden.

Spellingbeoordeling aangepast (zie bijlage A)

Voor de beoordeling van de spelling van alle talen (Nederlands, Engels, Duits, Frans, Latijn en Grieks) verwijzen we naar de afspraken per vak die staan in bijlage A. Voor de overige vakken gelden de volgende regels bij schriftelijke toetsen:

- Wat niet wordt getoetst wordt ook niet beoordeeld.
- Als een woord een andere betekenis krijgt door de foute spelling, wordt het wel fout gerekend.

Herkansing bij een 4 of lager

Leerlingen met dyslexie kunnen ondanks veel leerwerk en oefenen, het gebruik van hulpmiddelen en maatregelen toch een onvoldoende halen. Als leerlingen kunnen aantonen dat ze onvoldoende gebruik hebben kunnen maken van de maatregelen en faciliteiten die beschreven staan in dit protocol mogen ze direct na ontvangst van een cijfer 4 of lager aan de sectorleider vragen om een herkansing. Het initiatief ligt hiervoor bij de leerling. Uiteraard wil de dyslexiecoördinator hierin adviseren.

Boekenlijst

Lezen kost veel tijd. De docent houdt hier rekening mee door ruim op tijd de te lezen boeken op te geven, zodat de leerling goed kan inplannen wanneer hij gaat lezen. Leerlingen kunnen zichzelf helpen door het boek te beluisteren. Boeken kunnen bijvoorbeeld worden beluisterd in de online bibliotheek app (gratis). Ook kun je advies vragen in de mediatheek.

Werkstukken en praktische opdrachten

Voor werkstukken en praktische opdrachten geldt, dat deze ruim van tevoren moeten worden opgegeven, zodat alle leerlingen voldoende tijd hebben om het werk naar behoren af te ronden. (Zie richtlijnen in het toetsprotocol van onze school).

2.4 Dispenseren

Wanneer de school dispensatie verleent, betekent dit dat de leerling vrijstelling krijgt van bepaalde taken of vakken. Voor het vrijstellen van bepaalde vakken zijn wettelijke regels opgesteld. Hiervoor verwijzen we naar het Inrichtingsbesluit Voortgezet Onderwijs (www.wetten.overheid.nl).

De school streeft ernaar dat de hulpmiddelen waarmee leerlingen werken zodanig compenseren dat vrijstellen van een bepaald vak niet nodig is. Mocht er toch een dringende noodzaak zijn voor de ontheffing van een bepaalde taak, dan kan een leerling contact opnemen met zijn of haar mentor, die dit voorlegt aan de dyslexiecoördinator of zorgcoördinator van de leerling.

2.5 Contact met school

Om de begeleiding van de leerlingen mogelijk te maken, gelden de volgende afspraken:

In de onderbouw bij instroom een intakegesprek:

Alle dyslectische leerlingen worden uitgenodigd voor een intakegesprek met de dyslexiecoördinator. In het intakegesprek worden de leerlingspecifieke problemen in kaart gebracht. De leerling krijgt een dyslexiekaart.

Evaluatie:

Elk schooljaar heeft elke leerling een contactmoment met de dyslexiecoördinator om de afspraken en maatregelen te evalueren en bij te stellen.

Contactpersoon:

De dyslexiecoördinator is het eerste aanspreekpunt voor de leerling met dyslexie en voor zijn ouders, wanneer het gaat over leerproblemen, en compenserende maatregelen of extra faciliteiten. De mentor houdt de schoolvorderingen van zijn pupillen in de gaten probeert problemen en vragen op te lossen en raadpleegt daarvoor indien nodig het zorgteam.

Informeren bij aanmelding:

Ouders stellen de school op de hoogte van een dyslexieverklaring. Dit doen ze door op het aanmeldingsformulier aan te geven dat er sprake is van dyslexie. Met het aanmeldingsformulier willen wij ook een kopie van de onderzoeksverslagen en een kopie van de dyslexieverklaring ontvangen - om in aanmerking te komen voor de extra ondersteuning.

Wanneer er behoefte is aan een compenserende maatregel die niet in de dyslexieverklaring wordt genoemd vraagt de school een geactualiseerde verklaring om de toestemming voor het gebruik van bovengenoemde maatregel te kunnen onderbouwen.
De verklaring van dyslexie die is opgesteld op basis van dit verslag is echter onbeperkt geldig, dyslexie is immers gedefinieerd als een blijvende stoornis.

Als de dyslexieverklaring, en de bijbehorende onderzoeksverslagen, zijn ontvangen, worden de docenten op de hoogte gesteld. Vanaf dat moment wordt het dyslexieprotocol toegepast. In Magister wordt een vermelding gemaakt van de dyslexie. Deze informatie is zichtbaar voor docenten.

3. Dyslexie in de klas

In Magister wordt aangegeven welke leerlingen dyslexie hebben. Leerlingen schrijven een D op hun toets om aan te geven dat zij dyslexie hebben. Dit geeft de docent de mogelijkheid om de juiste afspraken toe te passen (zie bijlage A).

Voor leerlingen met dyslexie is het belangrijk dat ze bij hun werk- en studiekeuze/ profielkeuze goed kijken naar de mate waarin ze hun handicap gaan tegenkomen in het werk. Het advies aan de leerling is een gesprek aan te vragen met de decaan of dyslexiecoördinator om te kijken wat de mogelijkheden en belemmeringen in het vervolgonderwijs kunnen zijn.
Tip: www.ecio.nl (voorheen Expertisecentrum handicap en studie).

4. Dyslexie en juridische verantwoording

4.1 Examens en PTA

In het *Uitvoeringsbesluit WVO* art. 3.54 en 3.55 staan de regels voor examens voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte, zoals bijvoorbeeld dyslexie (www.examenblad.nl). Het bevoegd gezag van een onderwijsinstelling mag besluiten op welke manier examens worden afgenomen. Het genomen besluit wordt onderbouwd met de dyslexieverklaring en tijdig gemeld aan de inspectie van onderwijs. Bij verschil van mening is het algemene programma van toetsing en afsluiting (PTA) doorslaggevend. Iedere leerling uit een PTA-klas ontvangt een PTA-boekje digitaal, via Magister-bronnen, waarin alle regels en toetsen voor dat schooljaar staat, aan het begin van het betreffende schooljaar.

Plaats van afname
Leerlingen met dyslexie leggen hun centraal examens en schoolexamens (PTA) af in dezelfde ruimte als de overige leerlingen, maar zij krijgen extra toets- of examentijd. Gedurende de duur van het (school)examen zal er rust heersen in de ruimte.

Duur van afname
Voor schoolexamens geldt dat de verlenging per 45 minuten toetstijd 15 minuten bedraagt. Dus over een toets van 45 minuten mag een leerling met dyslexie 60 minuten doen. Een toets van 90 minuten wordt tot 120 verlengd. Voor centraal examens geldt dat ze allemaal worden verlengd met 30 minuten.

Hulpmiddelen
Met de *Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens vo 2025* (www.examenblad.nl) wordt geregeld welke hulpmiddelen leerlingen kunnen gebruiken bij het examen. Dit is een regeling die geldt voor alle leerlingen. Voor leerlingen met dyslexie geldt dat de directeur die hulpmiddelen mag toestaan die de dyslexieverklaring voorschrijft. Deze hulpmiddelen worden alleen gebruikt als de leerling al eerder in zijn schoolloopbaan gebruik gemaakt heeft van deze hulpmiddelen (www.examenblad.nl).

- Gebruik van een laptop met spellingscontrole (een toetslaptop) en/of tekst-spraak ondersteuning.
- Een digitaal woordenboek is via de regeling hulpmiddelen van het eindexamenbesluit nadrukkelijk niet toegestaan.
- Woordenboek op papier is tijdens PTA toetsen alleen toegestaan als het uitdrukkelijk is toegestaan op het toetsprotocol. Tijdens het CSE zijn woordenboeken toegestaan zoals aangegeven op www.examenblad.nl.

Bronnen

www.dyslexiecentraal.nl
www.eindexamenblad.nl

Tips

www.ecio.nl
www.balansdigitaal.nl (Oudervereniging Balans)

Bijlage A

Verkort dyslexieprotocol

Dit is een verkorte weergave van het dyslexieprotocol. Het volledige dyslexieprotocol[1] is doorslaggevend bij verschil van mening.

Toetsen

- Wij bieden alle toetsen aan in lettertype Arial 12 en regelafstand 1,5.
- Zet een D boven je toets om de docent tijdens het nakijken te herinneren aan jouw dyslexie.
- Leerlingen met dyslexie krijgen bij een toets verlengde toetstijd, meestal 25% meer tijd. Buiten de toetsweek krijg je de extra lestijd binnen het lesuur van je docent.
- Af en toe moet je boekverslagen maken. Dit kost misschien voor jou meer tijd dan andere leerlingen. Begin hier dus op tijd mee. Je kunt in de mediatheek een boek lenen. Of je maakt gebruik van de online bieb app, zodat je je boek kunt beluisteren.
- Als je een toets niet goed hebt gemaakt, vraag dan aan de docent of je de toets mag bekijken en vraag tips om je resultaten te verbeteren.

Online bibliotheek app *LEX app (voorgelezen schoolboeken)*

Luisterboeken van schoolboeken

- De dyslexiecoördinator kan voor jou luisterboeken bestellen van je schoolboeken, zodat je ze kunt beluisteren. Dat kan o.a. via de LEX app. Bij de organisatie Dedicon kijken we of jouw boeken ook beschikbaar zijn en in welke vorm.

[1] Het protocol wordt regelmatig geüpdatet. De meest recente versie staat op de website.

Corrigeren en becijferen in klas 1 en 2

- Dezelfde spelfouten tellen we één keer mee als fout.
- Spelfouten tellen voor de helft mee t.o.v. de reguliere telling van fouten.
- Spelfouten mogen niet meer dan 20% van het cijfer beïnvloeden.
- Fouten in accenten bij Frans worden niet fout gerekend.
- Fouten met hoofdletters bij Duits worden niet fout gerekend.

Corrigeren en becijferen in klas 3 en hoger

Bij je examens wordt er geen rekening gehouden met je moeite met spelling of lezen. Daarom wordt er in je PTA (vmbo 3 en 4, havo 4 en 5, vwo 4, 5 en 6) ook geen rekening meer mee gehouden, ter voorbereiding op het examen.

- Je kunt je moeite met lezen compenseren met je verlengde tijd bij toetsen. Mocht dat onvoldoende zijn, dan kun je gebruik maken van digitaal voorgelezen toetsen op een toetslaptop van school.[2]
- Je kunt je moeite met spelling vanaf jaar 3 compenseren door gebruik te maken van een toetslaptop met spellingscontrole.

Als je vragen hebt over het dyslexieprotocol, verschil van mening hebt over becijfering, of een vraag hebt over je ondersteuningsbehoefte bij dyslexie, kun terecht door even langs te lopen of een afspraak te maken via e-mail:

Mevr. Kwantes voor de brugklassen en VMBO 1-4: hkw@passie.net

Mevr. Bunt voor de klassen HAVO 2-5 en VWO 2-6: pbu@passie.net

[2] Toetslaptops zijn ingericht zodat de leerling geen gebruik kan maken van bronnen van het internet.

Eenvoudige Richtlijnen

Algemene richtlijn:

1. Alle leerlingen met dyslexie mogen gebruik maken van verlengde toetstijd.
2. In klas 1 en 2 mag je je toetsen schrijven en worden spelfouten anders beoordeeld.
3. In klas 3 en hoger kunnen leerlingen hun moeiten met spelling compenseren door gebruik te maken met een laptop met spellingscontrole (laptoppas aanvragen). Leerlingen maken hierbij gebruik van een toetslaptop van school.
4. Bij het PTA gelden dezelfde regels als bij de examens.

Nederlands (onderbouw):

- Dezelfde spelfout die meerdere keren voorkomt in een toets, rekenen we als 1 spelfout.
- Als een woord een andere betekenis krijgt door foute spelling, wordt het wel fout gerekend.
- Spelfouten worden voor de helft gerekend. Dus bij 10 fouten worden er 5 gerekend als fouten in je cijfer.:

Nederlands (na de profielkeuze):

Geen verschil in de reguliere beoordeling van spelling (zie examenblad.nl).

Engels:

- Bij grammaticale fout is het geen spelfout.
- Spelfouten worden voor de helft gerekend. Dus bij 10 fouten worden er 5 gerekend als fouten in je cijfer.
- Als een woord een andere betekenis krijgt door foute spelling, wordt het wel fout gerekend.
- Dezelfde spelfout die meerdere keren voorkomt in een toets, rekenen we als 1 spelfout.

Engels (na de profielkeuze):

Geen verschil in de reguliere beoordeling van spelling (zie examenblad.nl).

Frans:

- Fouten in accenten worden niet fout gerekend (etre, ca va)
- Spelfouten worden voor de helft gerekend. Dus bij 10 fouten worden er 5 gerekend als fouten in je cijfer.
- Als een woord een andere betekenis krijgt door foute spelling, wordt het wel fout gerekend.
- Dezelfde spelfout die meerdere keren voorkomt in een toets, rekenen we als 1 spelfout.
- Fonetisch geschreven woorden worden goed gerekend.

Frans (na de profielkeuze):

- Geen verschil in de reguliere beoordeling van spelling (zie examenblad.nl).

Duits:

- Fouten in hoofdletters worden niet fout gerekend.
- Spelfouten worden voor de helft gerekend.
- Als een woord een andere betekenis krijgt door foute spelling, wordt het wel fout gerekend.
- Dezelfde spelfout die meerdere keren voorkomt in een toets, rekenen we als 1 spelfout.

Duits (na de profielkeuze):

Geen verschil in de reguliere beoordeling van spelling (zie examenblad.nl).